

bloemen, met name look-zonder-look (BALL & MORRIS 2000, STUBBS & FALK 2002), in Denemarken ook op grote muur- en paardenbloem (TORP 1994).

De onvolwassen stadia zijn onbekend.

Summary – Rare. Decreased since 1950. Threatened. Forest edges and wide forest paths in deciduous forest on calcareous soil.

Pocota *Pocota's*

WR

Grote, hommelachtig behaarde vliegen (12-13 mm). Door de lange haren op de zijkant van het borststuk lijkt de kop van boven gezien relatief smal.

Taxonomie en determinatie

De enige Europese soort is met alle gangbare determinatiewerken op naam te brengen.

Verspreiding

Holarctisch genus met een nearctische en twee palearctische soorten, waarvan er een in Europa en Nederland voorkomt.

Ecologie

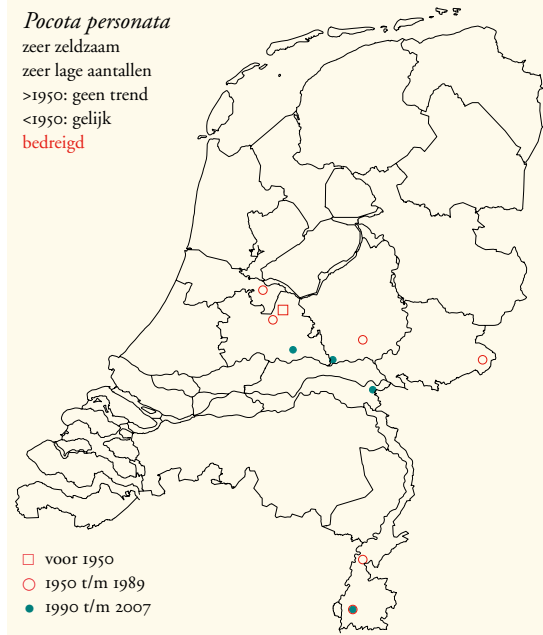
Zie soorttekst.

Pocota personata *Pocota*

WR

Grote, breedgebouwde, hommelachtige vlieg met relatief smalle kop. Het borststuk is op de voorste helft geel behaard, op de achterste helft zwart, het achterlijf is zwart-geel-wit behaard. Ader 3 en randader c komen precies tegen de vleugelrand bijeen. Lengte 12-13 mm.

Pocota personata
zeer zeldzaam
zeer lage aantallen
>1950: geen trend
<1950: gelijk
bedreigd

Verspreiding en vliegtijd

Europees. Van Midden-Zweden tot de Pyreneeën en van Engeland tot de Kaukasus.

In Nederland zeer zeldzaam in het binnenland en Zuid-Limburg. De oudste waarneming is uit 1946. Vier van de elf Nederlandse waarnemingen zijn van na 1990.

Waarschijnlijk een generatie.

Ecologie

Oude, voedselrijke loofbossen en parken. *Pocota personata* vliegt laag en langzaam door de vegetatie of zit op zonbeschenen bladeren, soms laag bij de grond. Bloembezoek is waargenomen op gewone berenklauw, lijsterbes en meidoorn. Mannetjes verdedigen een territorium rond bloeiende struiken zoals meidoorn of vogelkers. Vrouwtjes zijn in Zweden vaak gevangen met raamvallen die voor vochtige boomholtes in eik, es en iep waren geplaatst (pers. obs J. van Steenis). De larven leven in vochtige boomholten van beuk en populier, soms van andere loofbomen (BALL & MORRIS 2000). De winter wordt als larve doorgebracht (SPEIGHT 2003A). De larve is beschreven door Becher (1882) en Rotheray (1991).

Summary – Very rare. No apparent trends. Threatened. Old, eutrophic deciduous forests and parks.

Portevinia *Gitjes*

MR

Middelgrote, zwarte zweefvliegen (8-9 mm) met vlekken van grijze bestuiving op het achterlijf. Ze lijken sterk op *Cheilosia*-soorten maar zijn te onderscheiden doordat het gezicht als een 'blok' naar voren steekt: de middenknobbel is niet afzonderlijk van de mondrand te herkennen.

Taxonomie en determinatie

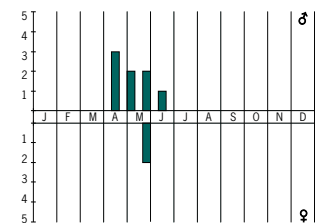
Portevinia is verwant aan *Cheilosia* en lang als subgenus hiervan beschouwd.

Verspreiding

Palearctisch. Eén Europese en twee Aziatische soorten (PECK 1988). In Nederland een soort.

Pocota personata mannetje.

Met name in de vlucht is deze zeldzame soort nauwelijks van een aardhommel te onderscheiden.

Pocota personata

Ecologie
Zie soorttekst.

Portevinia maculata
Daslookgitje

WR

Lijkt vooral op *Cheilosia fasciata* en *C. semifasciata*, vanwege grijze vlekken op achterlijf. Van beide te onderscheiden door rode antennen en plattere bredere achterlijf. Lengte 8-9 mm.

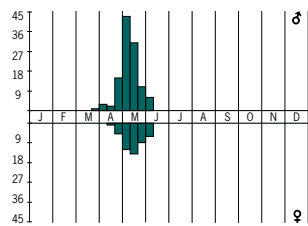

▶ *Portevinia maculata*
mannetje.

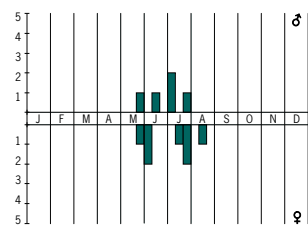
Verspreiding en vliegtijd

Europees. Van Zuid-Noorwegen tot Zwitserland en van Ierland tot Roemenië.

In Nederland in Zuid-Limburg vrij algemeen, zeer zeldzaam in het duingebied. Tot 2005 was *P. maculata* alleen bekend uit Zuid-Limburg, met een populatie bij Echt in Midden-Limburg. In Zuid-Limburg zeer plaatselijk, vooral in hellingbossen op de oostoever van de Maas, maar op de vindplaatsen zeer talrijk. In 2005 voor het eerst in een daslookveld in de binnenduinrand bij Overveen (ZH) gevonden. Het is onbekend hoe en wanneer deze populatie zich daar heeft gevestigd. Hoewel het mogelijk is dat de soort met daslookbollen is geïmporteerd, zijn bij Overveen al tientallen jaren daslookvelden aanwezig en is die omgeving in die periode goed op zweefvliegen onderzocht.

Portevinia maculata

Psarus abdominalis

Een generatie. In Duitsland en België vliegt *P. maculata* ongeveer een maand later dan in Nederland (RENEMA 1999).

Ecologie

Vochtige loofbossen op voedselrijke bodem met dichte ondergroei van daslook. In Zuid-Limburg vooral bij daslookvelden langs beken, meestal onderaan hellingen. Beide seksen vliegen vooral in de buurt van groeiplaatsen van daslook. Mannetjes vliegen traag tussen de planten heen en weer en zonnen op de bladeren. Vrouwtjes vliegen meestal onder de bladeren, maar bezoeken wel eens bloemen (onder andere gewoon speenkruid, gele anemoon en witte schermbloemen). Vrouwtjes leggen meerdere eitjes op de grond in de buurt van daslookplanten. Na uitkomen kruipen de larven naar de wortelknolletjes, waarin ze mineren. Ze overwinteren in de grond in het laatste larvale stadium en verpoppen na de winter (HÖVEMEYER 1995).

Summary – Very rare. Less common before 1950, no trend since. Vulnerable. Moist deciduous forest on eutrophic soil with well-developed vegetation of *Allium ursinum*. Used to be restricted to forests in the southeast, where *A. ursinum* is indigenous. Since 2005 also known from a locality in the west of the country, where this plant was introduced.

Psarus

Vermiljoenzweefvliegen

WR

Wereldwijd slechts een soort. Zie soorttekst.

Psarus abdominalis
Vermiljoenzweefvlieg

WR

Middelgrote zweefvlieg met lange, recht vooruitstekende antennen met witte antenneborstel, zwart borststuk en langgerekt plat rood achterlijf. De ogen van het mannetje raken elkaar niet. Lengte 8-9 mm.

